

НЭ'МА ИБРАНИЙАР'А

Пешготын

Наве нъвиск'аре ве нэ'ме иро нэ э'йан э. Гэлэк занэ шыке дь-бьнэ сэр Аполо (К'аред Шандийа 18:24; 19:1). Өса жи нэ э'йан э, эви нъвиск'ари нэ'ма хвэ к'ижан шьвинер'а^ф нъвисийэ, ле бь ве нэ'ма хвэ бэрбьр'и к'омэкэ бавэрмэнда дьбэ, к'ижан кӧ гэрэке хеди-хеди пешда бьчуна, ле эв нава қези у охьрмед гьранда бун, хьндьк мабу кӧ дэсте хвэ жь бавэрийа^ф хвэ бькьрана йан фькьре хвэ хьндава Иса Мэсиһда бьгӧнастана.

Хӧдане нэ'ме дьньвисэ у дьл дьдэ бэр ван, кӧ нава бавэрийа хвэда бьминьн, өса жи дьдэ к'ьфше, кӧ Иса Мэсиһ р'аст мина хэйинтийа Хвэде йэ у вэк'илтийа вийэ хьлазийе йэ. Эв сэр се пьрсед р'астийе дьсэкьнэ:

1. Иса Кӧр'е^ф Хвэдаиди һ'эта-һ'этайе йэ, кӧ ельмийа^ф Хвэйдэ хьндава Баведэ^ф бь щӧфед Хвэ да к'ьфше. Иса нэ кӧ т'эне жь п'ехэмбӧред Пэймана^ф Кэвьн мэстър э, ле жь мьлийак'эта^ф у Муса^ф жи мэстър э.
2. Иса жь Хвэдеда чава к'аһине^ф һ'эта-һ'этайе к'ьфшкьри йэ, эв жь к'аһинед Пэймана Кэвьн мэстър э. Ви бь шарэке бона һэр т'ьм бэдэна Хвэ кьрэ қӧрбан^ф у иди эв қӧрбанед Пэймана Кэвьндайэ бей'эсаб бӧрга тыштэки нэгьртын.
3. Бавэрмэнд т'эне бь дэсте Иса дькарэ жь гӧнэ^ф, тьрсе у мьрьне хьлаз^ф бэ. Иса жи чава сэрэкк'аһине р'аст хьлазбуна р'аст дьдэ, кӧ эв йӧк Пэймана Кэвьнда бь сурэти (символи) дьһатэ кьрьне, ава готи эв һ'эбандьн у қӧрбандайинед кӧ бӧри һатьна Мэсиһ дькьрын, шӧ'дөтийа Иса Мэсиһ дьдан.

Нъвиск'аре ве нэ'ме жь т'ариха Исраеле^ф, чава т'эрзед бавэрийе хьнэка бир тинэ (сӧре 11-а) у бь ве дьхвазэ бежэ хвэндэвана, кӧ хьндава Мьзгинийа Исада амьн бьминьн. Сӧре 12-да бь дьлэки шӧват дьбежэ, кӧ өса һ'эта ахьрийе амьн бьминьн у ч'э'ве хвэ

жъ Мәсiһ нәбър’ын, ле нава һәр шур’э тә’ли-тәнгийада у һеси-ри-бәләнгазийада тәйах кьн. Нә’ме бь ширәта у сылава хьлаз дькә.

Сәрәшәма фькьра нә’ме

Пешготьн: Мәсiһ э’йанбуна Хвәдейә т’ам э (1:1-3)
 Мәсiһ сәр мьльак’этар’а йә (1:4–2:18)
 Мәсiһ сәр Муса^ф у Йешур’а^ф йә (3:1–4:13)
 К’аһинтийа Мәсiһ сәр һәр к’аһинтийер’а йә (4:14–7:28)
 Пәймана Мәсiһ сәр һәр пәйманар’а йә (8:1–9:28)
 Мәсiһ қорбана сәр қорбанар’а йә (10:1-39)
 Бавәри (11:1–12:29)
 Чава мәрвь^ф ль Хвәде хвәш бе (13:1-19)
 Дөайе хьлазийе (13:20-21)
 Пашготьн (13:22-25)

Хвәде бь Көр’е Хвә хәбәр дьдә у Көр’ жь мьльак’эта мәстър э

1 ¹ Гәләк шара у бь гәләк шур’а Хвәде пешда пе п’е-хәмбәра кал-бавед мәр’а хәбәр дайә, ² ле ван р’ожд ахьрийеда пе Көр’е^ф Хвә мәр’а хәбәр да, К’ижан кө к’ьфш кьр, вәки ахьрийе бьбә хвәйиware һәр тышти у бь Wi жи э’рд у э’зман э’фьранд. ³ Эw нура* р’умәта Хвәде йә, хут мина һәйинтийа Wi йә, Эw бь қәwата хәбәра

Хвә һәр тышти хвәй дькә. Гава Эwi мәшала шуштьна гөнед мәрвьа^ф һазьр кьр**, ль жор һәрәма^ф мәзьнайийа Хвәдейә р’асте р’уньшт. ⁴ Көр’ һақаси жь мьльак’эта^ф жортьр к’эт, чьқаси әw наве кө Wi станд жь навед ван мәстър э. ⁵ Чьмки Хвәде т’ө мьльак’этир’а аһа нәготийә:

«Тө Көр’е Мьн и,
 Тө иро Мьнр’а буйи»*

у диса:

«Эзе баве Wi бьм,

* 1:3 Бь готьнәкә дьн: «Р’онайи».

** 1:3 Нав һьнәк дәстньвисарада аһа йә: «Гава Эwi әм жь гөнед мә шуштьн».

* 1:5 Зәбур 2:7.

Әwe жи Көр'е мьн бә»**.

⁶У гава Хwәде ньхөрийе Хwә дь-
шинә дьнайе, аһа жи дьбежә:

«Бра һ'әму мьлайак'әтед
Хwәде сәре хwә бәр Ви
дайнһ»*.

⁷Ле бона мьлайак'әта аһа дьбежә:
«Әw мьлайак'әтед Хwә дькә ба
у бәрдәстийед Хwә алава егър»*.

⁸Ле бәле бона Көр' Хwәде дь-
бежә:

«Т'әхте Тә Хwәдейо, т'әхте
һ'әта-һ'әтайе йә,
шьва п'адшатийа Тә шьва
һәқийе йә.

⁹ Тө һәқийе һ'ыз дьки у дь-
жәни нәһәқийе,
ләма жи Хwәдейо, Хwәдейе
Тә Тө бь р'уне шабуне
р'ункьри,
жь һәвалед Тә зедәтьр»*.

¹⁰У аһа жи дьбежә:

«Йа Хөдан^ф, Тә пешийе һ'име
дьнайе дани
у ә'зман кьред дәстед Тә нә.

¹¹ Әwe werан бьн һәр'ьн, ле
Те бьмини,

һ'әмује мина шьла бьп'ь-
зьньн.

¹² Те ван һәв бьп'еч'и мина
қап'ут,
мина к'ьнща we бенә гөһас-
тьне.

Ле Тө диса Әw и
у салед Тә we кем нәбьн»*.

¹³К'ижан мьлайак'әтир'а Хwә-
де готийә:

«К'еләка^ф Мьнә р'асте р'уне,
һ'әта Әз нәйаред Тә бькьмә
бьне п'ийед Тә»?*

¹⁴Иди мьлайак'әт^ф чь нә? Әw
һ'әму жи р'өһ'ед бәрдәсти нә,
кө бона хьзмәтк'арийа ван те-
нә шандьне, йед кө хьлазбуне^ф
we war бьн.

**Мьқати хwә бьн,
кө хьлазбуна мәзын war бьн**

2 ¹Бона ве йәке гәрәке әм
һе гәләки гөһ бьдьнә ван
тьштед мә бьһистьнә, wәки әм
жь ван нәхальфьн. ²Чьмки
һәгәр әw хәбәра пе мьлайак'ә-
та һатә готьне һ'имгьрти ма у

** ^{1:5} П'адшати II, 7:14.

* ^{1:6} Қануна Дөщари 32:43; Зәбур 97:7 (wәлгәр'андьна Пәймана Кә-
вьнә йунани).

* ^{1:7} Зәбур 104:4 (wәлгәр'андьна Пәймана Кәвьнә йунани).

* ^{1:9} Зәбур 45:6-7.

* ^{1:12} Зәбур 102:25-27.

* ^{1:13} Зәбур 110:1.

h'эму нэхэдийе у беельмийе
 һәҗе хwэ р'аст стандын, ³ле әме
 чава хwэ хьлаз^ф кын һәгәр әм
 гөһ нәднә we хьлазбуна мәзн?
 Бона ве хьлазбуне Хөдан пешда
 даннасин кыр у йед кә дәнге
 Wi бһистын мәва ә'сәйи кьрын.
⁴Сәрда жи Хwәде бь нишана,
 к'әрәмәта, шур'ә-шур'ә кьред
 қәват у п'ешк'ешед^ф Р'өһ'е^ф
 Пирозә бәлакьри шә'дәти да,
 чава кә ә'мьре Wi бу.

**Йе кә мә бәрбь хьлазбуне
 дьбә**

⁵Хwәде нә кә мьляак'әт кь-
 рьнә сәрверед we дьнйа кә we
 бе, сәр к'ижане әм хәбәр дьдн.
⁶Ле ньвисар щики шә'дәтийе
 дьдә у дьбежә:

«Йа Хwәде, инсан чь йә кә
 ви бир тини,
 йан бәнде ве дьне* кә бона
 ви хәм дьки?»

⁷ Тә һнәк wәхт* әw жь мьл-
 йак'әта ньмьзтьр кьр,

бь р'умәт у һөрмәте әw т'аш
 кьр,

⁸ h'эму тышт кьрынә бьне нь-
 гед wi»*.

Аwa Йе кә һәр тышт кьрынә бьне
 ньгед wi**, тыштәк нәһьшт кә
 нәкьрьбә бьне ньга. Ле ньһа әм
 һе һәр тышти бьне ньгед инсенда
 набиньн. ⁹Ле әм ньһа Иса бь
 р'умәт у һөрмәт к'офи ль сери
 дьбиньн, Йе кә һнәк wәхт бо-
 на щәфе мьрьне жь мьляак'әта
 һатьбу ньмьзкьрьне, wәки бь
 к'әрәма^ф Хwәде бона h'эмуйа
 мьрын бьдита. ¹⁰Бәле һежа бу
 кә Хwәде, Йе кә һәр тышт бона
 Хwә ә'фьрандийә у бьдәсте Хwә
 хwәй дькә Р'ебәре хьлазбуна
 ван бь щәфа к'амьл бькьра*,
 wәки гәләк лав т'әви р'умәта
 Иса бькьрана. ¹¹Әwe кә пироз^ф
 дькә у әwed кә пироз дьбьн, әв
 h'эму жи жь Бавәки^ф нә. Ләма
 Әw ве йәкеда шәрмийе наби-
 нә, кә ван хушк-бьрайед Хwә
 һ'әсаб кә ¹²у дьбежә:

* ^{2:6} Бь йунани хәбәр бь хәбәр аһа йә: «Көр'е^ф мерьв».

* ^{2:7} Аһа жи те фә'мкьрьне: «Тә әw һнәки жь мьляак'әта ньмьзтьр
 кьр», өса жи р'еза 9-да.

* ^{2:8} Зәбур 8:4-6.

** ^{2:8} «Wi» те фә'мкьрьне «бәндед дьне» йан жи «Иса».

* ^{2:10} Аһа жи те фә'мкьрьне: «Бь щәфа бьгьһишта», аwa готи «мәзн
 буйа».

«Дәрһәқа наве Тәда Эзе хушк-бърайед Хвәр’а бe-жъм, шьвинeдa^ф Эзе эшқи Тә бьстрем»*.

13 У аһа жи дьбежә:

«Эзе гөмана Хвә бьдъмә сәр Хвәде»*.

У аһа жи:

«Ва мә Эз у әв зар’ед кӧ Хвәде данә Мьн»**.

14 Чава кӧ зар’ хун у гошт ьн, Иса Хвәха жи бу мина ван, к’этә бьнйат’а мәрвайе^ф, вәки бь ви авайи пе мьрьна Хвә, йе кӧ һ’ӧкӧме ви сәр мьрьне һәйә онда кә, ава готи мирешьн^ф 15 у йед кӧ т’емамийа ә’мьре хвәда һесиред тьрса мьрьне бунә хьлаз кә. 16 Бәле фә’мдари йә, кӧ Әв алик’арийа мьльак’эта накә, ле алик’арийа зӧр’эта Бьраһим^ф дькә. 17 Ләма жи Иса гәрәке бь һәр алийава бьбуя мина хушк-бъра, кӧ бьбуя сәрәкк’аһинәки^ф р’ә’м у амьн ль хьзмәтк’арийа бәр Хвәдеда, вәки гӧнед шьмә’те бьда к’ә-

wandьне^ф*. 18 Чава Әви щәфа к’ьшанд, һатә щер’ьбандьне^ф, ӧса жи дькарә алик’арийа ван бькә, йед кӧ дьк’әвьнә нава щер’ьбандьне.

Иса жь Муса мәстър ә

З 1 Ава хушк-бърайед пироз, хун кӧ һәвал-п’аред we газийа ә’мен ьн, ль Иса бьньһер’ьн, Ви шандийи^ф у Сәрәкк’аһине кӧ әм иқрар^ф дькьн. 2 Әв һьндава Хвәдеда амьн бу, Йе кӧ Әв бона ве йәке к’ьфш кьр, чава Муса^ф жи т’емамийа мала Вида амьн бу*. 3 Бәле Иса һақаси жь Муса зедәтър һежайи р’умәте бу, чьқаси қәдье йе кӧ мале чедькә, жь қәдье мале зедәтър ә. 4 (Фә’мдари йә, һәр маләк бь дәсте йәки те чекьрьне, ле йе һәр тьшт ә’фьрандийә, Хвәде йә.) 5 Р’аст ә Муса т’емамийа мала Вида хӧламәки амьн бу, бона шә’дәтийа ван тьштед кӧ Хвәде we бьгота. 6 Ле Мәсиһ чава кӧр’ һьндава мала Хвәдеда амьн бу.

* 2:12 Зәбур 22:22.

* 2:13 Ишайа 8:17.

** 2:13 Ишайа 8:18.

* 2:17 Бь готьнәкә дьн: «Афукьрьне» йан «бахшандьне».

* 3:2 Жьмар 12:7.

У эw мала Wi эм ын, хэгэр эм
we э'гитийе у гөмана кö эм пе
дьфьр'ын қөвин быгьрын.

**Бона шьмэ'та Хwэде
р'ьһ'этик һэйэ**

⁷ Бона ве йэке чава Р'öh'е
Пироз дьбежэ:

«Иро хэгэр хун дэнге Wi
быбьһен,

⁸ мина кал-бавед хwэ сэр-
һ'ышк нибьн,

чава кö вана сэри һьлда,
гава бэр'ийеда^ф хатьнэ
щер'ьбандьне,

⁹ we дэра кö кал-бавед wэ бы
қөлпе хьраб Эз щер'ьбан-
дьм

у т'эмамия чьл сали жи
кьред Мьн дитьн.

¹⁰ Лэма жи һ'иле Мьн жь wi
ньсьли^ф чу

у Мьн гот: <Дьлада т'ьме эw
хальфи^ф нэ

у р'ийа Мьн нас нэкьрынэ>.

¹¹ Аwa Мьн жи жь һерса сонд
хвар гот:

<Т'ö щар эwe нэк'эвьнэ р'ь-
һ'этия Мьн!>»*

¹² Һаш жь хwэ һэбьн хушк-бь-
рано, нэбэ кö нава wэ йэкида
дьләки хьраб у нэбаwэр һэбэ,
кö пышта хwэ бьдэ Хwэдейе
сах. ¹³ Ле һэр р'ож дьл бьдьнэ
һэв, һ'эта кö ньвисареда бона
мэ «иро» һэйэ, wэки жь wэ т'ö
кэс бь гөна нэхапэ, нэбэ сэр-
һ'ышк. ¹⁴ Чьмки эм т'эви Мэсиһ
бунэ хwэйип'ар, хэгэр т'эне эм
we баwэрийе^ф жь сэрида һ'эта
хьлазийе қөвин быгьрын. ¹⁵ Аwa
чава жор хатэ готьне:

«Иро хэгэр хун дэнге Wi
быбьһен,

сэрһ'ышк нибьн,

чава wэхте сэрһьлданеда»*.

¹⁶ Эw к'и бун, йед кö быһистьн
у сэри һьлдан? Эw һ'эму нибун,
йед кö бь дэсте Муса жь Мьсьре^ф
дэрк'этьбун? ¹⁷ Чьл сали һ'иле
Хwэде жь к'е чу? Нэ жь ван чу,
йед кö гөнэ^ф кьрын, шьнйазед
ван бэр'ийеда ман? ¹⁸ У Хwэде
бона к'е сонд хвар кö нэк'эвьнэ
р'ьһ'этия Wi, хэгэр нэ бона
нэельма*?*** ¹⁹ Иди эм дьбиньн
кö эвана жь дэст нэбаwэрийа
хwэ нькарьбун бьк'этанайе.

* ^{3:11} Зэбур 95:7-11. Ван р'еза жи бьхуньн: Дэрк'этьн 17:1-7; Жьмар 20:1-13.

* ^{3:15} Зэбур 95:7-8.

* ^{3:18} Аһа жи те фэ'мкьрне: «Нэбаwэра».

** ^{3:16-18} Жьмар 14:1-35.

4 ¹Ава әв созе кӧ бона к'ә-
тына нава р'ьһ'әтийа Wi he
дыминә, ләма гәрәке әм һаш жь
хвә һәбьн, кӧ жь вә т'ӧ кәс жь
we р'ьһ'әтийе нәминә. ²Чьм-
ки мәр'а жи әв Мьзгини һатә
даине, чава ванр'а. Ле бәле
әв Мьзгинийа кӧ ван бьхист
к'ар нәда ван, чьмки әв йәк
бавәрийева гьре нәдан. ³Ле әм
кӧ бавәр дькьн, әме бьк'әвьнә
we р'ьһ'әтийе. Әв йәк аһа йә,
чава кӧ Хвәде гот:

«Ава Мьн жь һерса сонд
хвар гот:

«Т'ӧ шар әве нәк'әвьнә р'ь-
һ'әтийа Мьн!»*

Ле Әве кӧ әв йәк гот, шьхӧ-
лед Wi жь вәхте ә'фьрандына
дьнйайеда хьлаз бьбун. ⁴ЩИКИ
бона р'ожа һ'әфта аһа һатийә
готьне: «У Хвәде р'ожа һ'әфта
жь һ'әму шьхӧлед Хвә р'ьһ'әт
бу»*. ⁵У ль вьр диса дьбежә: «Т'ӧ
шар әве нәк'әвьнә р'ьһ'әтийа
Мьн»*. ⁶Ава һьнәке бьк'әвьнә
we р'ьһ'әтийе, ле әве кӧ пешда

мьзгини бьһистьбун жь дәст
нәбавәрийе* нәк'әтьне. ⁷Бо-
на ве йәке Хвәде р'ожәкә дьн
к'ьфш дькә у дьбежә «иро»,
пәй гәләк вәхтар'а, чава бь
зарә^ф Давьд^ф жор һатә готьне:

«Иро һәгәр һун дәнге Wi
бьбьһен,
сәрһ'ышк нибьн»*.

⁸Һәгәр Йешу^ф р'ьһ'әти дабу-
йа ван, иди Хвәде we пәй we
йәкер'а бона р'ожәкә дьн хәбәр
нәда. ⁹Ава бона щьмә'та Хвә-
де he р'ожәкә р'ьһ'әтийе мина
р'ожа шәмийе һәйә. ¹⁰Бәле әве
кӧ дьк'әвә р'ьһ'әтийа Хвәде,
әв иди жь шьхӧлед хвә р'ьһ'әт
дьбә, чава Хвәде жи жь шь-
хӧлед Хвә*. ¹¹Ава әм бькьн кӧ
бьк'әвьнә we р'ьһ'әтийе, вәки
т'ӧ кәс мина нәбавәрийа* ван
нәк'әвә р'ожа ван.

¹²Хәбәра Хвәде сах у зор ә у
жь һәр шуре дӧдәви бьр'атьр ә,
кӧ дәрбази һ'әта навбәра р'ӧһ'
у шан, һәсту у мәжу дьбә, нет
у фькьред дьла жи ә'нәнә дькә.

* 4:3 Зәбур 95:11.

* 4:4 Дәстпелун 2:2.

* 4:5 Зәбур 95:11.

* 4:6 Аһа жи те фә'мкьрьне: «Нәельмийе».

* 4:7 Зәбур 95:7-8.

* 4:10 Дәстпелун 2:2.

* 4:11 Аһа жи те фә'мкьрьне: «Нәельмийе».

¹³ Ут'ө э'фьрин жь Ви вэшарти нинэ, ле һәр тышт ль бэр ч'э'ве Ви вэкьри у ашкэрэ йэ, кө ль бэр К'ижани эме һ'эсабе хвэ бьдн.

**Иса сэрэкк'аһине
сэр һ'эмуйар'а йэ**

¹⁴ Ава кө Сэрэкк'аһинэки мәйи мэзын һэйэ, кө э'зманар'а дэрбаз буйэ, Исайте Көр'е^ф Хвэде, дә вөрн эм ве бавэрийа кө идрар дькьн қәвин бьгьрн.
¹⁵ Сэрэкк'аһинэки^ф мәйи өса т'өнэ, кө бет'ақәтийд мәда дьле Ви сэр мә нэшәвьтэ, ле Әв жь һ'эму алийада шер'ьбанди йэ мина мә, ле т'эне бегөнэ.
¹⁶ Дә иди эм мерк'ими незики т'эхте Хвәдеи к'эрэме бьн, вәки р'э'ме бьстиньн у к'эрэме бьбиньн кө гава эм һ'әвшә бьн, алик'арийа мә бькэ.

5 ¹ Һәр сэрэкк'аһинэк жь нав мәрьва те бьжартыне у к'ьфшкьрне, кө бона мәрьва ль бэр Хвәде бьсәкьнэ, вәки

һ'әди^ф у қөрбана^ф бэр гөна бьдэ. ² Әв чава инсан дькарэ бь дьле шәват к'омәка ванр'а бэ, йед кө нэзан у хальфи нэ, чьмки әв хвәха жи нава бет'ақәтийда йэ. ³ Ләма гәрәке әв чава бона щьмә'те, өса жи бона хвэ қөрбана бона гөна бьдэ*. ⁴ Кәсәк хвәсәрихвэ ви қәдъри настинэ, ле т'эне әве кө жь Хвәдеда те газикьрне, чава һарун^ф бу*.

⁵ Өса жи Мәсир, нэ кө Хвәха Хвэ бьльнд кьр кө бьбә сэрэкк'аһин, ле Хвәде Әв бьльнд кьр у Вир'а гот:

«Тө Көр'е Мьн и,
Тө иро Мьнр'а буйи»*.

⁶ Чава щики дьн жи дьбежә:
«Тө һ'эта-һ'этайе К'аһин и,
мина Мәлк'и-Садьқ^ф»*.

⁷ Иса жийина Хвәйә ве дьняйәда гәләки к'әсәр у бь һесьра лава у р'әша жь Ви дькьрн, Йе кө дькарьбу Әв жь мьрне хьлаз бькьра у бона мьлукти у ельмийа^ф Ви һатә бьһистьне*. ⁸ Р'аст ә Әв Көр'е Хвәде

* ^{5:3} Қануна К'аһинтийе 9:7.

* ^{5:4} Дәрк'этын 28:1.

* ^{5:5} Зәбур 2:7.

* ^{5:6} Зәбур 110:4.

* ^{5:7} Мәтта 26:36-46; Марқос 14:32-42; Луқа 22:39-46.

бу, ле диса бь ван шэфайед Хвә гөһдарийе хин бу. ⁹ Гава ве йәкеда һатә к'амьлкьрьне, бона һ'әмуьед кӧ гӧһдарийа Ви дькьн, Әв бу канийа хьлазбуна һ'әта-һ'әтайе ¹⁰ у жь Хвәде һатә навкьрьне «Сәрәкк'аһине мина Мәлк'и-Садьq».

**Һаш жь хвә һәбьн
кӧ жь бавәрийе нәк'әвьн**

¹¹ Бона ве йәке гәләк тьштед мәйә готьне һәнә, ле шьровәкьрьна ван зә'мәт ә, чьмки гӧһада һун гьран бунә. ¹² Р'астийе к'әвә һ'әта ньһа гәрәке һун дәрсдар буна, ле һун һе һ'әвщә нә кӧ жь готьнед Хвәде дәрсед пешьнә садә хин бьн. һун һәла һе һ'әвщә шир ьн, нә кӧ хварьна гьран. ¹³ Әве кӧ ширхӧр ә, әв нькарә хинкьрьна һәқийе бьмәһ'инә, чьмки дәргуш ә. ¹⁴ Ле хварьна гьран бона мәрьвед гьһишти йә, йед кӧ сәвдаие хвәда к'әти-р'абуйи нә, қәнщи у хьрабийе жь һәв дәрдьхьн.

6 ¹ Ава әм һинбунед пешьнә сәр Мәсиһ алики бьһельн, бенә сәр һинбуна гьһишти. Әм

диса һ'им нәвежьн нәйенә сәр вәгәр'андьна^ф жь ван кьрьнед кӧ дьбьнә бәрбь мьрьне, Хвә-дебауәркьрьне, ² һинбуна сәр ньхӧмандьна^ф, дәстданине, р'абуна мьрийа у диwana һ'әта-һ'әтайе. ³ Әме бь дәстура Хвәде һинбуна гьһиштида пешда һәр'ьн!

⁴ Чьмки йед кӧ шарәке һатьнә р'онайикьрьне, п'ешк'еша ә'змен тә'м кьрьнә у Р'ӧһ'е Пироз п'ар стандьн, ⁵ ӧса жи хәбәра Хвәдейә қәнщ у қәуатед дьһна ве бе тә'м кьрьнә, ⁶ һәгәр әв жь ве бавәрийе бьк'әвьн, иди набә кӧ әвана диса вәгәр'ьн сәр хвәда бен, чьмки әвана шарәкә дьн Кӧр'е Хвәде нав хвәда* хач^ф дькьн у дькьнә сосрәт.

⁷ Әв ә'рде кӧ гәләк щара баран сәрда дьбарә, ава хвә дьстинә у дәрәмәта к'ар дьдә ван, бона к'ижана те бешәркьрьне, дӧайе Хвәде те сәр ве. ⁸ Ле әве кӧ дьр'и у стьрийа дьгьһинә, бекер ә у һежайи ньфьр'е йә, ахьрийа ве жи шәват ә.

⁹ Р'аст ә әм аһа хәбәр дьдьн дәлално, ле әм вәда гӧман ьн, вәки һун сәр р'екә һе қәнщ ьн,

* ^{6:6} «Нав хвәда» аһа жи те фә'мкьрьне: «Хвәха» йан «бь һ'әмде хвә».

кӧ вә дьбә бәрбь хьлазбуне. ¹⁰ Хвәде сәр нәһәқийе нинә, вәки кьред вә у әв һ'ьзкьрьна кӧ вә бона наве Ви да к'ьфше бир бькә, йа кӧ вә щьмә'та Хвәдер'а хьзмәтк'ари кьр у дькьн жи. ¹¹ Ле әм мӧһ'тащ ьн вәки жь вә һәр йәк һ'әта хьлазийе ве хирәте бьдә к'ьфше, кӧ гӧмана вә һ'имгьрти бьминә. ¹² Әм нахвазьн кӧ һун хвәр'анәдити бьн, ле ч'ә'в бьдьнә ван, йед кӧ бь бауәрийе у сәбьре созед Хвәде вар дьбун.

Созе Хвәдейә ә'сәйи

¹³ Гава Хвәде соз да Бьраһим, Әви бь сәре Хвә сонд хвар, чьмки кәсәки жь Ви мәстър т'ӧнәбу кӧ бь ви сонд бьхвара. ¹⁴ Ынгге гот: «Р'аст Әзе зӧр'әта тә гәләки бәрәк'әт кьм, Әзе тә п'ьр' зедә кьм»*. ¹⁵ У бь ви авайи Бьраһим бь думька дьреж гьһиштә созе Хвәде. ¹⁶ Р'аст ә мәрвь пе сәре йе жь хвә мәстър сонд дьхьн у сонд һ'әму шәр'-дә'ве нава ванда сафи дькә. ¹⁷ Бь ве йәке Хвәде хвәст

ванар'а, йед кӧ ве соз же бьс-тандана һе бьда к'ьфше, кӧ әв қьрара Хвә нагӧһезә, иди созе Хвә бь сондхварьне шьданд. ¹⁸ Ава иди дӧ тышт һәнә, соз у сонде Хвәдейә кӧ найенә гӧһастьне, к'ижанада набә кӧ әв дәрәв дәре. Ван һәр дӧ тыштада дьлдаинәкә мәйә ә'сәйи һәйә, кӧ әм ле сьт'ар бунә, ләма жи әм дькарьн хвә бавежьнә ве гӧмана пешийа хвә*. ¹⁹ Әва гӧмана бона жийина мә дьбә ләнгәрәкә һ'имгьрти у амьн, кӧ п'әр'да пирозгәһа ә'зменр'а дәрбази һьндӧр'е Щийе һәри Пироз дьбә, ²⁰ ве дәра кӧ Иса чава пешик'еш бона мә к'әтийе. Әв буйә сәрәкк'әһине һ'әта-һ'әтайе мина Мәлк'и-Садьқ*.

Мәлк'и-Садьқе к'әһин

7 ¹ Мәлк'и-Садьқ* п'адшайе Шәлиме бу, к'әһине Хвәдейе һәри Жорьн. Гава Бьраһим жь п'адша қьр'кьрьне вәдьгәр'ийа, Мәлк'и-Садьқ пешийа вида чу у дӧа ль ви кьр. ² Бьраһим жи жь һ'әму т'алане хвә

* ^{6:14} Дәстпәбун 22:16-17.

* ^{6:18} Жьмар 23:19.

* ^{6:20} Зәбур 110:4.

* ^{7:1} Дәстпәбун 14:17-20.

дәһәк^ф да ви. (Пешийе наве Мәлк’и-Садьқ шьровәдьбә: «П’адше һәқийе» у алики дьнва жи әв «П’адше Шәлиме*» бу, аҗа готи наве ви те фә’мкьрьне «П’адше Ә’дълайийе».)³ Әв бе бав, бе де у бе р’ьк’ьнийат бу, нә р’ожа буйина ви ә’йан бу, нә жи хьлазийа ә’мыре ви. Әв мина Көр’е Хвәде бу у т’ьме к’аһин дьминә.

⁴ Аҗа дина хвә бьдьне, кә әв йәки чаҗайи мәзын бу, кә Бьраһиме бавә’шир жи жь т’ален дәһәк даие. ⁵ У зөр’әта Лөвийә^ф кә дьбьнә к’аһин, бона ван т’әми Қанунеда һәйә кә жь шьмә’те дәһәке бьстиньн, аҗа готи жь мьләте хвә, һәгәр әв бәдәна Бьраһим ын жи*. ⁶ Ле Мәлк’и-Садьқ нә жь р’ьк’ьнийата Лөви бу, әви жь Бьраһим жи дәһәк станд у дөа ль ви кьр, йе кә жь Хвәде соз стандьбу. ⁷ Әва йәка фә’мдари йә, кә йе бьч’ук жь йе мәзын дөа-дьрозга дьстинә. ⁸ Ви али-йе к’аһинтийеда, мәрвьед кә дьмьрын дәһәке дьстиньн, ле алийе Мәлк’и-Садьқ, йе кә

дәһәке дьстинә бона ви нь-висар дьбежә, кә әв сах ә. ⁹ У һ’әта әм дькарьн ве йәке жи бежьн, Лөвийе кә зөр’әта ви дәһәке һьлдьдә, ви хвәха жи бь дәсте Бьраһим дәһәк да Мәлк’и-Садьқ. ¹⁰ Чьмки әв һе бәдәна баве хвәда бу, гаҗа Мәлк’и-Садьқ пешийа вида чу.

**Иса чаҗа сәрәкк’аһине
һ’әта-һ’әтайе мина
Мәлк’и-Садьқ**

¹¹ Аҗа һәгәр к’амьлбун бь дәсте к’аһинтийа лөвийа бь-буйа, (чаҗа шьмә’та Исраеле сәр ви һ’ими Қанун стандьбу), иди чь лазьм бу кә к’аһинә-ки дьн мина Мәлк’и-Садьқ р’абуйа у нә кә мина һарун?¹² Чьмки гаҗа к’аһинти те гөһастьне, гәрәке қанун жи бе гөһастьне. ¹³ У бона к’ижани кә әв йәк те готьне, әв жь қә-биләкә дьн бу, жь к’ижане т’ө кәси горигәһер’а^ф хьзмәтк’ари нәкьрийә. ¹⁴ У чаҗа ә’йан ә Хө-дане мә жь қәбила Шьһуда^ф бу у Муса дәрһәқа к’аһинтийа ве қәбиледа т’ө тышт нөготийә.

* 7:2 «Шәлим» бь зьмане ибрани^ф те фә’мкьрьне «ә’дълайи». Шәлим хвәха наве баҗаре Оршәлимеий^ф кәвьн ә.

* 7:5 Жьмар 18:21.

15 У эва һәла һе э'йан э, гава к'ахинэки дьн мина Мәлк'и-Садьқ р'адьбә, 16 йе кә нә алийе қәйдә-қануна пьрса зә-р'әтийеда бу к'ахин, ле алийе қәвата жийина кә хьлазийа we т'өнә. 17 Чьмки ньвисар шә'де ве готье йә кә: «Тә һ'әта-һ'әтайе К'ахин и, мина Мәлк'и-Садьқ»*. 18 Ава т'әмийа пешьн жь дәст сьсти у бекерийа we һатә бәталкьрьне, 19 чьмки Қануна Муса т'ө тьшт к'амьл нәкьр, ле дәвса we гөманәкә һе қәнш к'әтә наве, бь к'ижане әм незики Хвәде дьбьн.

20 Сәрда жи Иса бе сонд нә-бу к'ахин! Әвед дьн бе сонд бунә к'ахин, 21 ле эва бь сонд, бь дәсте Хвәде бу к'ахин гава Вир'а гот: «Хөдан сонд хвар у иди жь готьна Хвә вәнагә-р'ә: Тә һ'әта-һ'әтайе К'ахин и»*. 22 Дәст ве сонде жи Иса вәк'илтийе пәйманәкә^ф һе қәнш дькә*.

23 Өса жи гәләк к'ахин һәбу-нә, чьмки мьрьне нәһьштийә кә әвана т'ьме бьмана. 24 Ле к'ахинтийа Әви хьлаз набә, чьмки Әв һ'әта-һ'әтайе дь-минә. 25 Бона ве йәке Әв һәр гав* дькарә ван хьлаз кә, йед кә бь дәсте Ви незики Хвәде дьбьн, чьмки Әв т'ьме сах ә, кә бона ван лава-навчетийе бькә.

26 Ава һәма мәр'а р'аст сәрәк-к'ахинәки аһа лазьм бу, пироз, бесущ, беқәсур, жь гөнәк'ара^ф щөдәбуйи у жь э'змана жортьр чуйи. 27 Исар'а нә лазьм ә кә Әв һәр р'ож мина сәрәкк'ахинед майин пешийе бона гөнед хвә у паше бона гөнед щьмә'те қөр-бана бьдә. Әви әв йәк шарәке бона һәр т'ьм кьр, чахе Хвә кьрә қөрбан*. 28 Қануна Муса мәрьве бет'ақәт дькә сәрәк-к'ахин, ле сонда Хвәдейә кә пәй Қанунер'а һат Көр' дькә сәрәкк'ахин, Йе кә һ'әта-һ'ә-тайе һатә к'амьлкьрьне*.

* 7:17 Зәбур 110:4.

* 7:21 Зәбур 110:4.

* 7:22 Аһа жи те фә'мкьрьне: «Иса гарантийа пәйманәкә һе қәнш ә».

* 7:25 Аһа жи те фә'мкьрьне: «Әв дькарә ван лап хьлаз кә».

* 7:27 Қануна К'ахинтийе 9:7.

* 7:28 Аһа жи те фә'мкьрьне: «һатә гиһандьне», чава гьһишти. Иб-рани 2:10; 5:8-9.

**Иса сэрэкс'аһине мэйи
мэзын э**

8 ¹ Фькьра ван тыштед мэ пешда готын эв э: Сэрэкс'аһинэки мэйи өса һэйэ кө ль э'змана сэр т'эхте мэзынайийа Хвәдейэ р'асте р'уныштиё. ² Эw чава сэрэкс'аһин пирозгәһеда бәрдәстийе дькә, ава готи ви коне^ф р'астда, к'ижан кө Хөдан вәгьрт, нә кө мәрва.

³ Һәр сэрэкс'аһинэк бона қөрбан у һ'әдидаине к'ьфшкьри йә, ава гәрәке тыштәки ви жи һәбуйа кө быда. ⁴ Һәгәр эва ль сәр дьне буйа, we нәбуйа к'аһин жи, чьмки һәнә к'аһин кө анәгори Қануне һ'әдийа дьдн. ⁵ Эвана хьзмәтк'арийа хвә пирозгәһеда дькьн, йа кө мина си у сурәте ван тыштед ль э'змен э. Чава Мусар'а һатә ә'мьркьрьне, гава әви we Коне^ф Шә'дәтийе вәгьрта, вир'а һатә готьне: «Дина хвә быде, кө һәр тышти ви шур'әйи бьки, чава сәре ч'ийе мьн нишани тә кьр»*. ⁶ Ле р'аст хьзмәтк'арикә һе бьльнд Исар'а һатә дайине, чава кө Эw навчетийе пәйма-

нәкә һе қәнщ дькә, чьмки әв пәймана ль сәр созед һе қәнщ һ'имгьрти йә.

⁷ Һәгәр пәймана пешьн бе кемаси буйа, иди йа дөда we һ'әwшә нибуйа. ⁸ Ле Хвәде щьмә'те нәһәқ дькә у дьбежә: «Ва р'оже бен, Хөдан дьбежә, Эзе т'әви мала Исраел у т'әви мала Шьһуда пәйманәкә ну гьредьм,

⁹ ле нә мина we пәймана кө Мьн т'әви кал-бавед ван гьреда, we р'ожа кө Мьн дәсте ван гьрт, wәки жь Мьсьре дәрхьм.

Эвана нава пәймана Мьнда нәман,

Мьн жи дәсте Хвә жь ван к'ьшанд, Хөдан дьбежә.

¹⁰ Ле әв э әw пәйман, йа кө Эзе т'әви мала Исраел гьредьм, пәй ван р'ожар'а, Хөдан дьбежә:

Эзе қанунед Хвә бькьмә һ'ыше ван

у дьле ванда жи ван бьнь-висьм

у Эзе Хвәдейе ван бьм, әве жи щьмә'та Мьн бә.

* 8:5 Дәрк'әтын 25:40.

11 Ынге т'ө кэс we һэвале хwэ
 йан бьрайе хwэ һин нэкэ
 у нэбежэ: <Хөдан нас бькэ>,
 чьмки һ'эму жи we Мын нас
 бькьн,
 жь бьч'укед ван һ'эта мә-
 зьна.

12 Эзе нәһәқийед ван бьбах-
 шиньм
 у гөнед ван жи иди бир
 нәйньм»*.

13 Гава Хwәде бона пәйманэкэ
 «ну» гот, йа пешьн кэвьн кьр
 у чь кө кэвьн у пир дьбә, бәр
 өндабуне йә.

Һ'эбандьна ль э'змен у сәр дьнийайе

9 1 Р'аст э қәйдә-қанунед
 һ'эбандьна пәймана пе-
 шьн жи һәбун у пирозгәһа ве
 дьнийайе жи. 2 Кон бь дө гоза вә-
 гьрти бу: Йа дәрр'а «пирозгәһ»
 дьготьн, теда һәбун шәмдан,
 сьфрә у нане^ф Хwәдер'а дайи*.

3 Йа һьндөр'да пышта п'әр'де,
 жер'а «Шийе Һәри Пироз»
 дьготьн*. 4 Теда бун горигәһа
 зер'ин бона шәwьтандьна бь-
 хуре^ф, Сьндоқа^ф Пәймане, йа
 кө дәр у һьндөр'ва зер'кьри бу.
 We сьндоқеда һәбун щер'е зе-
 р'ин бь манава^ф т'ьжи, шьвдара
 Һарунә кө гөл да у сәлед кэвь-
 рийә пәймане*. 5 Сәр сьндоқе,
 херубед^ф р'умәта Хөдан һәбун
 у сәр щийе кө гөнә дьһатьнә
 бахшандьне, дькьрьнә си. Ньһа
 нә wәхт э кө әм бона ван бь
 һур-гьли хәбәр дьн*.

6 Эв тышт аһа щикьри бун.
 К'аһин һәр гав дьк'эвьнә гоза
 дәр, хьзмәтк'арийа хwә дькьн*.

7 Ле гоза һьндөр' сале шарәке
 т'әне сәрәкк'аһин дьк'әве, ле
 нә бе хун, йа кө жь бәр гөнед
 хwә у шьмә'тева дьдә, к'ижан
 кө жь бөфә'мийа хwә дькьрьн*.

8 Бь ве йәке Р'өһ'е Пироз дьдә
 к'ьфше, кө р'ийа Шийе Һәри

* 8:12 Йерәмийа 31:31-34.

* 9:2 Дәрк'этьн 25:31-40; Дәрк'этьн 25:25-30.

* 9:3 Дәрк'этьн 26:31-33.

* 9:4 Дәрк'этьн 30:1-6; Дәрк'этьн 25:10-16; Дәрк'этьн 16:33; Жьмар
 17:8-10; Дәрк'этьн 25:16.

* 9:5 Дәрк'этьн 25, 26; Жьмар 17:1-10.

* 9:6 Жьмар 18:2-6.

* 9:7 Қануна К'аһинтийе 16.

Пироз нэвэкрийэ, һ'эта кө гоза дэр һэйэ. ⁹Эв йэк сурэтэк э бона зэмане ньһа. Эва дьдэ к'ьфше, кө гава һ'эди у қөрбан тенэ дайине, эвана нькарын исафа^ф йед кө дьһ'эбиньн пақьж кьн, ¹⁰ле эв йэк т'эне хварьн-вэхварьне у щур'э-щур'э шуштын-вэшустьнед қәйдэ-қанунева гьредаи нэ. Эв қәйдэ-қанунед дэрвайи нэ, к'ижан кө һ'эта ви вэхте кө қануна ну те данине дьминьн.

¹¹Ле гава Мәсиһ һат, чава Сэрәкк'аһине тыштед қәнщэ һати, коне һе мэзын у к'амьлр'а дәрбаз бу, йе кө нэ бь дэста һатийэ чекьрьне, ава готи нэ жь ве дьнийае. ¹²Эв нэ кө пе хуна шанэга у нерийа, ле бь хуна Хвэ шарәке бона һәр т'ьм к'этэ Шцие һәри Пироз у азабуна һ'эта-һ'этайе дэст ани. ¹³Һәгәр хуна шанэга, нерийа у к'озийа^ф ногьна кө дьр'эшандьн, йед кө ль гора э'дәт һ'әр'ьми бун, дәрвава эв пақьж дькьрьн*, ¹⁴ле чьқас зедә хуна Мәсиһ, кө бь дэсте Р'өһ'е һ'эта-һ'этайе Хвэ чава

қөрбана бекөсур да Хвәде, we исафа мэ жь кьред кө эм дьбрьнэ бәрбь мьрьне пақьж бькә, wәки эм хьзмәтк'арийе Хвәдейе Сахр'а бькьн?

¹⁵Бона ве йәке Мәсиһ навчетийа пәймана ну дькә, wәки йед газикьри ви wәре һ'эта-һ'этайе бьстиньн, к'ижан кө Хвәде соз дайә, чьмки мьрьна Ви бона азайийа жь нәһәқийед ван бу, йед кө дәма пәймана пешьнда кьрьбун.

¹⁶Ава к'идәре wәсийат пәйманкьри йә, гәрәке ль wьр э'сәйи wәсийатдар мьри бә.

¹⁷Чьмки wәсийат пәй мьрьна wәсийатдарр'а қәват дькә. Һ'өкөме we т'өнә һ'эта кө wәсийатдар сах ә. ¹⁸Ләма пәймана пешьн жи бе хун нәһатә т'әстиқкьрьне. ¹⁹Гава Муса һ'әму т'әмийед Қануне готьнә щьмә'те, һьнге хуна шанэга у нерийа һьлда т'әви аве кьр, р'исе сорә гәвәз ч'ьқьле зохева^ф кьр, пе we р'эшандә сәр к'ьтеба Қануне у щьмә'те*, ²⁰гот: «Эв ә хуна we пәймане, йа кө Хвәде т'әми да wә»*. ²¹Оса

* 9:13 Қануна К'аһинтийе 16:15-16; Жьмар 19:9, 17-19.

* 9:19 Дәрк'әтгьн 24:3-8.

* 9:20 Дәрк'әтгьн 24:8.

жи эw хун р'эшандэ сэр кон у
 h'эму дэрданед^ф бона h'эбан-
 дьне*. ²²Бэле анэгори Qануне
 п'ър'анийа хэр тышти пе хуне
 паqьж дыбу у бейи хунр'етьн
 бахшандьн нэдыбу*.

Qөрбанбуна Mэснн гөна һьлдэдэ

²³Awa гэрэке сурэтед тыштед
 э'змана бь ван кьрына паqьж
 буна, ле һэма хут йед э'змана
 жи гэрэке бь qөрбанед жь ван
 qәнщър паqьж буна. ²⁴Чьмки
 Mэснн нэ кö к'этэ пирозгәһа
 пе дэста чекьри мина сурэте
 йа р'аст, ле һэма хут к'этэ
 э'змен, wәки ньһа бона мә ль
 бэр Хwәде бьсәкьнэ. ²⁵Нэ жи
 бона кö гэләк шара Хwә бькьра
 qөрбан дык'этэ пирозгәһе, чава
 кö сэрәкк'аһин хәр сал нэ бь
 хуна хwә дык'эве. ²⁶Һәгәр аһа
 буйа, Әви гэрэке гэләк шара
 пәй э'фьрандына дьнийер'а
 щәфа бьк'ышанда. Ле ньһа
 ахьрийа дәwрада Әви Хwә
 да к'ыфше у шарәке бона хәр
 т'ьм пе хwәqөрбанкьрыне гөнә

һьлдан. ²⁷У чава бона мәрьва
 qьраркьри йә, шарәке бьмьрын
 у паше бәр диwane бьсәкьньн*,
²⁸өса жи Mэснн шарәке бона
 гөнәһьлдана гәләка qөрбан
 һатә дайине*. У Әwe шара дөда
 нә кö бона гөнәһьлдане к'ыфш
 бә, ле бона хьлазбуна ван, йед
 кö һивийа Wи нә.

Qөрбанбуна Mэснн сәр qөрбанед Qануна^ф Mусар'а йә

10 ¹Qанун сийа ван тыш-
 тедед qәнщ э, к'ижанә
 кö тен, ле нә хут мина ван
 йәка йә. Бона ве йәке Qанун
 пе ван qөрбанед кö хәр сал
 пәйһәв-пәйһәв тенә дайине
 нькарә ван к'амьл бькә, йед
 кö бь qөрбандайине незики
 Хwәде дыбьн. ²Һәгәр паqьж
 буна, wана we дәст жь qөр-
 бандайине бьк'ышанда, чьмки
 бь шарәке йед хwәйи qөрбан
 we бьһатана паqьжкьрыне, жь
 wьр шунда бона гөна исафа
 ван we ль ван һьлнәһата^ф.
³Ле эw qөрбан хәр сал гөнед
 ван тиньнә бира ван. ⁴Чьмки

* 9:21 Qануна К'аһинтийе 8:15.

* 9:22 Qануна К'аһинтийе 17:11.

* 9:27 Дәстпелун 3:19.

* 9:28 Ишайа 53:12.

хуна щанэга у нерийа т'о шар
нькарэ гона р'эсит кэ. ⁵ Лэма
жи, гава Мэсиг we бьхата ве
дье, гот:

«Тэ қорбан у һ'эди нэхвэс-
тын,
ле Тэ бона Мьн қальбэк
һазьр кьр.

⁶ Дийарийед^ф т'эвайишэвате
у қорбанед жь бэр гонава
Тэ хвэш нэхатын.

⁷ Ынге Мьн гот: «Ва мэ йа
Хвэде, Эз һатым
э'мыре Тэ биньмэ сери^ф,
чава бона Мьн к'ьтебеда
ньвисар э»*.

⁸ Пешийе дьбежэ: «Қорбан у
һ'эди, дийарийед т'эвайишэ-
вате у қорбанед жь бэр гонава
Тэ нэхвэстын у эв ль Тэ хвэш
нэхатын» (ле эв анэгори Қануне
тенэ дайине). ⁹ Паше дьбежэ:
«Ва мэ йа Хвэде, Эз һатым кө
э'мыре Тэ биньмэ сери». Йа
пешьн, Мэсиг веда давежэ,
кө йа дөда т'эстиқ кэ. ¹⁰ Бь ви
авайи Иса Мэсиг э'мыре Хвэде
ани сери, шарэке бона һэр т'ьм

бэдэна Хвэ кьрэ қорбан, бь ве
йэке эм пақьж кьрын.

¹¹ Һэр к'аһинэк, һэр р'ож
нава хьзмэтк'арийа хвэда йэ
у гэлэк щара хут ван қорбана
дьдэ, к'ижанед кө т'о шар нь-
карьн гона р'эсит кьн. ¹² Ле Эви
к'аһини т'эне шарэке бона гона
қорбан да у пэйр'а һ'эта-һ'э-
тайе к'елэка Хвэдейэ р'асте
р'уньшт** ¹³ у жь ьыр шунда
һивийе йэ, һ'эта кө дьжмьнед
Ви бьн п'ийед Вида бенэ да-
нине. ¹⁴ Бь қорбанэке Эви йед
кө пақьж дьбьн һ'эта-һ'этайе
к'амьл кьрын. ¹⁵ Р'өһ'е Пироз
жи шэ'дэтийе дьдэ мэ. Пеши-
йе дьбежэ:

¹⁶ «Эв э эв пэйман, йа кө Эзе
т'эви ван гьредьм,
пэй ван р'ожар'а, Хөдан
дьбежэ.

Эзе қанунед Хвэ бькьмэ
дьле ван
у һ'ышед ванда ван бьнь-
висьм»*.

¹⁷ Паше дьбежэ: «Эзе гөнэ
у нэхэқийед ван иди бир

* ^{10:7} Зэбур 40:6-8.

* ^{10:12} Аһа жи те фэ'мкьрыне: «Ле эви т'эне шарэке қорбанэкэ һ'э-
та-һ'этайе бона гона да у пэйр'а к'елэка Хвэдейэ р'асте р'уньшт».

** ^{10:12} Зэбур 110:1.

* ^{10:16} Йерэмийа 31:33.

нэйным»*. ¹⁸У әв дәра кӧ бахшандын һәйә, иди бона гӧна һ'әди кер найе.

Дә бьра әм незики Хвәде бьн

¹⁹Ава хушк-бьрано, бь сайа хуна Иса әм дькарын мерк'ими бьк'әвнә Шийе һәри Пироз, ²⁰we р'ийа нуйә сахр'а, йа кӧ Әви бона мә нава we п'әр'дер'а вәкьр, ава готи бь бәдәна Хвә. ²¹Ава кӧ К'аһинәки мәйи мәзън һәйә сәр мала Хвәде, ²²әм дькарын бь дьле р'аст незики Хвәде бьн, бавәрийева т'ьжи, исафа хвәда бь хунр'әшандьне жь хьрабийе пақьжбуи у қальбе хвә жи пе ава зәлал шушти*. ²³Дә әм we гӧмана кӧ әм иқрар дькьн қәвин бьгьрын у жь ши нәһ'әжьн, чьмки амьн ә, Әwe кӧ соз дайә. ²⁴У бьра әм бона һәвдӧ хәм бькьн, вәки һ'ьзкьрне у қәншикьрнеда һелана бьднә һәв. ²⁵Бьра әм дәст жь льһәвщьвине нәк'ьшиньн, чава кӧ һьнәка хвәр'а кьрийә

хәйсәт, ле әм дьл бьднә һәв у һе зедә, чьмки һун дьбиньн кӧ Р'ожа Ахрәте незик дьбә.

²⁶Чьмки һәгәр мә р'асти нас кьрийә қәбул кьрийә у пәйр'а бь һ'әмде хвә нава гӧнада бьминьн, иди жь вьр шунда бона бахшандьна гӧна қӧрбан бәрга т'ӧ тышти нагьрә, ²⁷ле т'әне бь ләрьзәке дьминә һивийа диwane у к'ура агьр, кӧ we йед мьқабьли Хвәде һ'уфи хвә кә. ²⁸Йәки һәгәр Қануна^ф Муса бьт'әр'ьбанда, гава дӧ йан се шә'дә һәбуна, бе р'ә'м дьһатә кӧштьне*. ²⁹Ле т'әхмина вә, әве һе чьқаси һежайи шәзайе гьран бә, йе кӧ Кӧр'е Хвәде дайә бьн п'ийед хвә у Хуна пәймане һ'әрам^ф һ'әсаб кьрийә, бь К'ижане әв пақьж бу у Р'ӧһ'е к'әрәмдайине бәһӧрмәт кьрийә?* ³⁰Бәле әм Wi нас дькьн, Йе кӧ гот: «Һ'әйфһьлдан йа Мьн ә, Әзе һьлиньм»*. У диса: «Хӧдан we диwana щьмә'та Хвә бькә»**.

* ^{10:17} Йерәмийа 31:34.

* ^{10:22} Қануна К'аһинтийе 8:30; һәзәкийел 36:25.

* ^{10:28} Қануна Дӧшари 17:6.

* ^{10:29} Дәрк'әтьн 24:8.

* ^{10:30} Қануна Дӧшари 32:35.

** ^{10:30} Қануна Дӧшари 32:36; Зәбур 135:14.

31 Тыштэки тырс у хоф э, кӧ бьк'эвнэ дэсте Хвэдеие сах!

32 Ван р'ожед пешьн бир биньн, гава хун хатьнэ р'онайикърьне, вэ шэр'эки чавайи гьран бь щэфава дьк'ышанд.

33 Шарна бь қара у зерандьна хун ашкэрэ дьхатьнэ р'эзилкърьне, шарна жи т'эви һ'але ван дьбун, йед кӧ эв тышт дьк'ышандьн.

34 Хун дьк'этьнэ һ'але гьртийа жи у гава һэбука^ф вэ жи т'алан кърьн, хун бь ве йэке эшқ у ша бун, чьмки вэ хвэха заньбу кӧ һэбука вэйэ һе қәнщ у һэр т'ым һэйэ.

35 Ава ве гӧмана хвэ онда нэкън, йа кӧ һежайи һәқе мэзын э.

36 Вэр'а сэбьр лазьм э кӧ хун э'мыре Хвэде биньнэ сери у бьгьһижьнэ созе Ви.

37 Чава ньвисар э:

«Пэй вэхтэки кьнр'а, Эве кӧ ве бе, ве бе у дэрэнги нэбэ.

38 Ле йе бэр Мьн р'аст^ф, ве бь бавэрийе бьжи у һэгэр эв пашда вэк'ышэ, Эз ви бэгэм накьм»*.

39 Ле эм нэ жь ван ьн, кӧ пашда вэк'ышьн у онда ьн, ле эм эв ьн, кӧ бавэр дькън, вэки р'ӧһ'ед мэ хьлаз ьн.

Бавэри у йед хвэйибавэри

11 ¹ Бавэри^ф э'сэйийа ван тышта йэ, кӧ эм теда гӧман ьн у избатийа ван тышта йэ, кӧ мэва нэ хӧйа нэ. ² Бь бавэрийе пешийед мэ ль Хвэде хвэш хатьн.

³ Бь бавэрийе мэва э'йан э кӧ дьнйа бь хэбэра Хвэде э'фьрийэ у эв тыштед кӧ тенэ дитьне жь ван тыштед кӧ найенэ дитьне чебунэ*.

⁴ Бь бавэрийе һабил^ф һ'эдикэ жь һ'эдийа Қайин^ф четьр да Хвэде*. Бь ве бавэрийе эв һатэ бэгэмкърьне чава йэки р'аст^ф, чьмки һ'эдийед ви ль Хвэде хвэш хатьн. Р'аст э һабил мьр, ле бь бавэрийа хвэ һе хэбэр дьдэ.

⁵ Бь бавэрийе һэнох* жь дьне һатэ һьлатьне, кӧ мьрьне нэбинэ. Эв т'ӧ щийи к'ьфш нэбу, чьмки Хвэде эв һьлдабу.

* 10:38 Һэбақуқ 2:3-4.

* 11:3 Дэстпелун 1:1; Зэбур 33:6-9.

* 11:4 Дэстпелун 4:3-10.

* 11:5 Дэстпелун 5:21-24 (вэлгэр'андьна Пэймана Кэвьнэ йунани).

Нъвисареда натийэ готъне, кӧ бэри һылатъна ви, эв ль Хвэде хвэш натъбу. ⁶У бе бавэри т'ӧ щар набэ кӧ инсан ль Хвэде хвэш бе, чъмки эве кӧ незики Хвэде дьбэ, гэрэке бавэр бькэ, кӧ Хвэде һэйэ у we ван хэлат кэ, к'ижан кӧ ль Ви дьгэр'ьн.

⁷ Бь бавэрийе Нӧһ^ф* бона тыштед кӧ һе нэдъһатънэ к'ьфше фэрман жь Хвэде станд у бь хофа Хвэде р'абу бона хьлазбуна мала хвэ гэми чекър. Нӧһ бь we бавэрийе диwana дъне кър у бу хвэйиwаре we р'астһ'эсаб-буне^ф, йа кӧ жь бавэрийе те.

⁸ Бь бавэрийе, гава Бьраһим* һатэ газикъръне, гӧһдари кър, кӧ һэр'э ви щийе кӧ we чава war бьстанда. У р'абу чу, ле ньзаньбу жи к'ӧда дьчэ. ⁹ Бь бавэрийе чава фърари ви wэлате хэрибда ма, йе кӧ Хвэде жер'а соз дабу. У чадьрада т'эви Ишаq у Аqуб^ф ма, кӧ эw жи

хвэйийед ви wаре создайи бун*. ¹⁰ Чъмки эw һивийа ви бажаре хвэйир'ьк'ьне мьqэр'м бу, э'фърандар у аваkьре к'ижани Хвэде йэ.

¹¹ Бь бавэрийе Бьраһим, кӧ заньбу Сэрайе зар' нэдани, эве qэwата бэре зька станд у we мэзънайийа wiда зар'эк wir'а бу*. Чъмки бавэр кър, кӧ Йе wir'а соз дайэ амьн э**.

¹² У жь ви йэки, йе кӧ иди бэр мьрьне бу, wэкэ стэйркед э'з-мен у qума дэве бэ'ре беһ'эсаб мэри дъне к'этън*.

¹³ Эв һ'эму жи кӧ бавэрийеда мьрьн, ле созед Хвэде нэстан-дън. Эwana т'эне эw соз дурва дитън, ша бун у хвэ мӧкӧр' һатън, кӧ эw мэринэ хэриб у фърари нэ ль сэр дъне*. ¹⁴ Эwed кӧ тыштед аһа дьбежън, дьдънэ к'ьфше кӧ эw ль wэлатэки бона хвэ дьгэр'ьн. ¹⁵ У һэгэр бона ви wэлати бир банина жь к'идэре

* ^{11:7} Дэстпeбун 6, 7, 8.

* ^{11:8} Дэстпeбун 12:1-5.

* ^{11:9} Дэстпeбун 23:4; 26:3; 35:12, 27.

* ^{11:11} Нав һьнэк дэстньвисарада аһа йэ: «Бь бавэрийе Сэрайе хwэха жи кӧ бе зар' бу, qэwат бона бэре зька станд у we мэзънайийа хwэда зар' ани».

** ^{11:11} Дэстпeбун 18:1-15; 21:2.

* ^{11:12} Дэстпeбун 15:5-6; 22:17; Дэрк'этън 32:13.

* ^{11:13} Дирок I, 29:15.

кӧ эw дэрк'этьбун, мэшала ван we һэбуйа вэгэр'ийана wьр. ¹⁶Ле жь бэр weва дэмана wэлатэки he qэнщда бун, awа готи йе э'змани. Лэма Хwэде ве йэкеда шэрмийе набинэ, кӧ эw жер'а бежын: «Хwэдейе мэ», чьмки Эwi бона ван бажарэк һазьр кьрийэ.

¹⁷Бь бawэрийе Бьраһим кӧ жь Хwэде һатэ шер'ьбандьне, Ишаq кьрэ qӧрбан*. Эwi соз стандьбун, ле диса кӧр'е хwэ-йи тайе т'эне дькьрэ qӧрбан, ¹⁸бона к'ижани Хwэде готьбу-йе: «Зӧр'эта тэие Ишаqда бе навкьрьне»*. ¹⁹Чьмки Бьраһим дьле хwэда дьгот, кӧ Хwэде дькарэ Ишаq жь мьрьне жи р'акэ у эwi бь сурэти чава жь мьрьне р'абуйи кӧр'е хwэ пашда станд.

²⁰Бь бawэрийе Ишаq* бона ван тыштед кӧ we бьqэwьми-йана, дӧа ль Аqуб у Эсаw^ф кьр.

²¹Бь бawэрийе Аqуб* бэр мьрьне дӧа ль һэр кӧр'эки Усьв^ф

кьр у хwэ авитэ сэр шьва дэсте хwэ, сэре хwэ бэр Хwэде дани.

²²Бь бawэрийе Усьв* бэр мьрьне бона дэрк'этьна жь Мьсьре кьрэ бира зар'ед Исаел у бона һэстуйед хwэ т'эми да ван.

²³Бь бawэрийе гава Муса жь дийа хwэ бу, бь дэстед ле у баве хwэ се мӧһа һатэ вэшартьне. Ван дит кӧ кӧр'ьк бэдэw э, жь фэрмана п'адше нэтьрсийан*.

²⁴Бь бawэрийе Муса* гава мэзын бу, нэхwэст кӧ «кӧр'е qиза Фьрэwьн» бе һ'эсабе.

²⁵Эw фькьри, кӧ he qэнщ э т'эви шьм'та Хwэде бьчэрчьрэ, нэ кӧ wэхтэки кьн нава к'ефа гӧнада дэрбаз кэ. ²⁶Эwi qара Мэсир he һэбунэкэ мэзын һ'эсаб кьр, нэ кӧ хьзнед Мьсьре, чьмки ч'э'вньһер'и бу, кӧ һэде хwэ бьстанда.

²⁷Бь бawэрийе Муса Мьсьр һьшт у жь һерса п'адше нэтьрсийа, чьмки Муса эве кӧ нэдьһатэ к'ьфше дьдит у сэр йа хwэ ма. ²⁸Бь бawэрийе

* 11:17 Дэстпелун 22:1-14.

* 11:18 Дэстпелун 21:12.

* 11:20 Дэстпелун 27:27-29, 39-40.

* 11:21 Дэстпелун 47:31; 48:1-20.

* 11:22 Дэстпелун 50:24-25; Дэрк'этьн 13:19.

* 11:23 Дэрк'этьн 2:2.

* 11:24 Дэрк'этьн 2:10-12.

Муса щара пешьн Щэжьна^ф Дэрбазбуне т'эстиц кър у хун шемика да р'эшандьне, вэки Мьльйак'эте Мьрьне ль нхө-рийед ван нэк'эта*.

²⁹ Бь бавэрийе щьмэ'та Исра-еле бэ'ра Сорр'а чава бэжер'а дэрбаз бу. Гава мьсьрийа жи кър кӧ дэрбаз бьн, хэньцин*.

³⁰ Бь бавэрийе суред бажаре Эриһае* к'этьн, гава һ'эфт р'ожа дора ван зьвьр'ин. ³¹ Бь бавэрийе Р'эхаба^ф* ч'э'вдэр кӧ щэ'сус бь э'дълайи қэбулкьрн, т'эви нэбавэра** онда нэбу.

³² Эз иди чь бежъм? Вэхт т'ере накэ, кӧ бона Гидэйон^ф, Барақ^ф, Шьмшон^ф, Йефта^ф, Давьд, Самуел^ф у п'ехэмбэра гьли кьм, ³³ йед кӧ бь бавэрийе п'адшати бьндэст кьрн, һэ-қи кьрн, соз стандьн, дэве шера данэ гьртъне*, ³⁴ к'ура агьр тэмьрандън, жь дэве шур хьлаз бун, жь бет'ақэтийе қэ-

ват гьртън, нава шэр'да бунэ мерхас, бэри ордийед хэриб дан. ³⁵ К'ӧлфэта мьрийед хвэ сахбуйи стандьн. Ёнэка жи азайи нэхвэстън у нава шэ-фада мьрн, вэки жь мьрьне р'абьн бьгьһижьнэ жийинэкэ һе қәнщ*. ³⁶ Ёнэкед майин жи бэр қамчийа, нава қара, ӧса жи бь қәйд-зыншира у кэлада^ф һатънэ зерандьне*. ³⁷ Эв данэ бэр кэвьра, бь бьр'эка һатънэ бьр'ине, бь шура һатънэ кӧш-тъне, п'остед пез у бьзынада гэр'ийан, хэлайи-щэлайи, тэнгаси у щэфа к'ьшандьн*.

³⁸ Дьһийа нэ лайиқи ван бу! Эв ль бэр'и^ф у ч'ийа дьгэр'ийан, шкэфт у нэ'лада дьман.

³⁹ Эв һ'эму бавэрийа хвэда бэрбьч'э'в бун, ле созе Хвэде нэстандън, ⁴⁰ чьмки Хвэде бо-на мэ һе тыштэки қәнщ һазьр кьрийэ, вэки эвана бейи мэ нэгьһижьнэ к'амьлтийе.

* 11:28 Дэрк'этьн 12.

* 11:29 Дэрк'этьн 14:21-31.

* 11:30 Йешу 6:12-21.

* 11:31 Йешу 2:1-21; 6:22-25.

** 11:31 Аһа жи те фэ'мкьрьне: «Нэельма».

* 11:33 Данийел 6.

* 11:35 П'адшати IV, 4:25-37.

* 11:36 П'адшати III, 22:26-28; Йерэмийа 20:1-2; 37:15; 38:6.

* 11:37 Дирок II, 24:20-21.

**Дина хвэ бьднэ
Иса Мэсн
Пешик'еше бавэрийе**

12 ¹Ава кӱ һақас э'лалэта шэ'дайэ гьран дора мӱ гьртийэ, дэ вэрьн эм һ'эму гьрание у ви гӱне кӱ р'ьһ'эт ль мӱ дьвэлэ жь хвэ дур хьн у бь тэйах лэщмэйдана пешийа хвэда бьр'эвьн. ²Дэ иди эм дина хвэ бьднэ Иса, ви Пешик'еши у К'амьлкьре бавэрийа мӱ, Йе кӱ бона we шабуна пешийа Хвэ хач һьлани, шӱрм бӱр тыштэки һ'эсаб нӱкьр, паше к'елӱка Хвэдейӱ р'асте сӱр т'эхт р'уньшт*. ³Ава сӱр Ви бьфькьрьн, Йе кӱ ль бӱр ван гӱнӱк'аред мьқабыли Хвэ тӱйах кьр. Ынге һуне нӱвӱстьн у жь илаще нӱк'эвьн. ⁴Wэ he һ'эта хунр'етьне мьқабыли гӱнӱ шӱр' нӱкьрийӱ. ⁵Гӱло wэ эw дьлдайна бир кьрийӱ, йа кӱ Хвэде wэр'а чава т'эви зар'ед Хвэ хӱбӱр да?

«Лаве Мьн, ширӱта Хӱдан пышт гӱне хвӱва нӱвежӱ

у нӱ жи гава эw ль тӱ һьлте, ль бӱр хвӱ к'ӱвӱ.

6 Чьмки Хӱдан к'е һ'ьз дькӱ, ви ширӱт дькӱ у к'ижани чава лав қӱбул дькӱ, щӱза дькӱ»*.

⁷Һун ширӱте тӱйах кьн, чьмки Хвӱде т'эви wӱ р'адьбӱ-р'удьни чава т'эви зар'ед Хвӱ. Эw к'ижан зар' э, кӱ бав ви ширӱт накӱ?* ⁸Ле һӱгӱр һун нӱйенӱ ширӱткьрьне чава һ'эму зар'тенӱ ширӱткьрьне, кӱ ӱса йӱ һун нӱ зар'ед һ'ӱлал ьн, ле йед жь зьнек'арийе нӱ. ⁹Һӱгӱр эм кӱ жь бавед хвӱйӱ хун-гошт тенӱ ширӱткьрьне вӱдьк'ьшьн, he чьқас зедӱ гӱрӱке эм гӱр'а^ф Баве р'ӱһ'е хвӱда бьн, wӱки эм бьжин? ¹⁰Бавед мӱйӱ хун-гошт wӱхтӱки кьн ль гора дьле хвӱ мӱ ширӱт дькьн, ле Хвӱде бона к'ара мӱ, wӱки эм жи мина Ви бьбьн пироз. ¹¹Р'аст э һӱр ширӱтӱк we дӱме дьле мӱрийа ша накӱ, ле дешинӱ, ле бӱле паше йед кӱ бь we һинбуийи нӱ, бӱре э'дьялайийе жь жийина р'аст дьчьньн*.

* ^{12:2} Зӱбур 110:1.

* ^{12:6} Готьнед Сьлеман 3:11-12.

* ^{12:7} Қануна Дӱшари 8:5.

* ^{12:11} Аһа жи те фӱмкьрьне: «Бӱред э'дьялайийе у һӱқийе дьстиньн».

Һаш жь хwә һәбьн

¹² Аwa қолане мьлед хwәйә сьстбуйи у қодуме чокед хwәйә бе т'ақәт бышьдинын* ¹³ у ньгед хwә р'ийа р'астда бавежьн, кә йе дькәлә хол нәбә*, ле сәрда қәнш бә.

¹⁴ Бькьн кә т'әви һ'әмуя ә'дъл бьн у жийина пироз дәрбаз кьн. Бейи пирозийе т'ә кәс we Хәдан нәбинә. ¹⁵ Һаш жь хwә һәбьн, нәбә кә жь wә йәк дәсте хwә жь к'әрәма Хwәде бькә у нәбә кә йәк нава wәда бьбә р'аwәки^ф тә'л тәнгасийе бьдә у гәләка жә'рдадайи кә. ¹⁶ Һаш жь хwә һәбьн, нәбә кә йәк ч'ә'вдәр йан дьнеһ'ыз бә мина Әсаw*, кә бона зькә нан ньхөртийа хwә фьрот. ¹⁷ Аwa wәва ә'йан ә жи, паше гава әви бь һесьра хwәст кә әw дәйә ньхөртийе ль wi жи бьбә, һатә т'әхсиркьрьне. Ч'арә дест нәк'әт, wәки

әw тыште жь дәсте хwә кьрьбу пашда бьстанда*.

¹⁸ Һун мина щьмә'та Израеле незики wi ч'ийайе* бәр ч'ә'ва нәбунә, йе кә агьр пек'әтьбу, бь тә'ристанийе, мьж-думане у бобәлискева гьрти бу, ¹⁹ кә ль wьр бор'и ле дьк'әт у дәнге готьне дьһат. Гава йед кә әв дәнг дьбьһистьн, һиви дькьрьн, кә иди хәбәрәкә дьн ванр'а нәйе готьне, ²⁰ чьмки ль we фәрмане т'aw нәдькьрьн кә дьгот: «Һәгәр һ'әйванәк жи незики ч'ийе бә, гәрәке бьдьнә бәр кәвьра*». ²¹ Әв дитьна бәр ч'ә'ва әса саw бу, һ'әта кә Муса жи гот: «Әз дьтьрьсьм у дьләрьзьм»*.

²²⁻²³ Ле һун незики ч'ийайе Сийоне^ф бунә, wi бажаре Хwә-дейе сах, Оршәлима^ф ә'змана у незики we к'омбуна р'әнгинә мьляк'әтед беһ'әсаб бунә, we щьвина ньхөрийайә кә навед ван ль ә'змана ньвисар ә. Һун

* ^{12:12} Ишайа 35:3.

* ^{12:13} Аһа жи те фә'мкьрьне: «кә ньге wәйи бьриндар сәқәт нәбә».

* ^{12:16} Дәстпелун 25:29-34; 27:30-40.

* ^{12:17} Дәстпелун 27:30-40.

* ^{12:18} Аwa готи «ч'ийайе Синайе^ф», wi щийе кә щьмә'та Израеле т'әви Муса бун, гава Хwәде Қанун да Муса (Дәрк'әтьн 19:10-25; 20:1-21).

* ^{12:20} Дәрк'әтьн 19:12-13.

* ^{12:21} Қануна Дәшари 9:19.

незики Хвәде бунә, кӧ һ'акь-ме һ'әмуя йә у незики р'ӧһ'ед р'аста бунә, йед кӧ гьһиштьнә к'амьлтийе ²⁴ у незики Исайе кӧ навчетийе пәймана ну дькә у хуна Вийә р'әшанди бунә, кӧ жь хуна Хабил қәнштър хәбәр дьдә*.

²⁵ Иди һаш жь хвә һәбьн, нәбә кӧ һун Әви вәр'а хәбәр дьдә т'әхсир кьн. Һәгәр әвед кӧ ль сәр дьне Муса т'әхсир кьрьн, к'ижани кӧ т'әмийед Хвәде дьдан хьлаз нәбун, иди әме чава бькарьбьн хьлаз бьн һәгәр әм пышта хвә бьдьнә Йе кӧ жь ә'змана мәр'а хәбәр дьдә?*

²⁶ Дәнге Ви һьнге ә'рд һ'әжанд, ле ньһа соз дайә у дьбежә: «Әзе шарәкә дьн жи бьһ'әжиньм, нә кӧ т'әне ә'рде, ле ә'змана жи»*.

²⁷ Хәбәра «шарәкә дьн» дьдә к'ьфше, кӧ тыштед ә'фьри ве бьһ'әжьн у бенә һьлдане, вәки йед һәһ'әжьн щидә бьминьн.

²⁸ Ава әм ве йәке бьшекь-риньн, кӧ әм п'адшатикә нә-

һ'әжийайи дьстиньн у бь ви авайи бь хоф у тьрс Хвәде бьһ'әбиньн, чава кӧ ль Ви хвәш те, ²⁹ чьмки Хвәдейе мә агьре п'әр'ьтандьне йә*.

Чава әм ль Хвәде хвәш бен

13 ¹ Бьра һун т'ьме чава хушк-бьра һәвдӧ һ'ьз бькьн. ² Меванһ'ьзийе бир нәкьн, чьмки һьнәка бь ве йәке мьлйак'әт қәбул кьрьн, ле пе нәһ'әсийан*. ³ Гьртияа бир биньн, һ'әсаб кьн кӧ чава һун жи т'әви ван гьрти нә, өса жи щәфак'еша бир биньн, чава кӧ һун жи мина ван хун у гошт ьн.

⁴ Һ'ал-зәващ һ'әмуяар'а нав-намуси бә у щиньвин һ'әлал бә, чьмки Хвәде ве ди-вана ч'ә'вдәр у зьнек'ара бькә.

⁵ П'әрәһ'ьзи бьра нава жи-йна вәда щинәгьрә у дәстед вәда чьқас һәйә, р'әзи бьн, чьмки Хвәде гот:

«Әзе т'ӧ шар жь тә нәчьм у т'ӧ шар тә бәр'надьм»*.

* 12:24 Дәстпобун 4:3-10.

* 12:25 Дәрк'әтьн 20:22.

* 12:26 Һагай 2:6 (вәлгәр'андьна Пәймана Кәвьнә йунани).

* 12:29 Қануна Дӧшари 4:24.

* 13:2 Дәстпобун 18:1-8; 19:1-3.

* 13:5 Қануна Дӧшари 31:6.

6 Ләма жи р'уйе мә дьгьрә кӧ әм бежын:

«Хӧдан пыштоване мьн ә у әз натьрсъм.

Инсане чь ль мьн бькә?»*

7 Р'ебӧред хвә бир биньн, йед кӧ вәр'а хәбәра Хвәде готьнә. Дина хвә бьдьнә ахьрийа ә'мь-ре ван у ч'ә'в бьдьнә бавәрийа ван. 8 Иса Мәснх дӧһӧ, иро у һ'әта-һ'әтайе йәк ә. 9 Бәр байе шур'ә-шур'ә һинкьрьнед хәриб нәк'әвьн. Қәнщ ә кӧ дьл бь к'әрәма Хвәде бышьдә, нә кӧ бь қәйдә-қанунед хварьн-нәхварьне. Әвед кӧ пәй тыштед аһа к'әтын, т'ӧ кәси к'ар нәстанд. 10 Горигәһәкә мә һәйә, кӧ изьна т'ӧ кәси жь ван т'ӧнә жь ве бьхвьн, йед кӧ п'арьстгәһеда* хьзмәтк'арийе дькьн. 11 Чава әв һ'әйванед кӧ хуна ван бь дәсте сәрәк-к'әһин бона бахшандьна гӧна дьһатә пирозгәһе у шәндәкед ван жь зоме дәр дьһатьнә шәвьтандьне*, 12 ӧса жи Иса,

кӧ щьмә'т бь хуна Хвә пақьж бькьра, жь дәргәһе бажер дәр щәфа к'ьшанд. 13 Ава вәрьн, әм жь зоме дәрән һәр'ьнә щәм Ви у қара Ви һьлдьнә сәр хвә, 14 чьмки мәр'а ль вьр бажарәки һ'ими т'ӧнә, ле әм һ'ьзрәта ви бажари нә, йе кӧ ве бе. 15 Дә вәрьн әм бь сайа Ви т'ьме қӧрбана пәсьндайине* бьдьнә Хвәде, ава готи бәре зар-зьмане хвә, йед кӧ наве Ви иқрар дькьн. 16 Ӧса жи қәнщи у алиһәвкьрьне бир нәкьн, чьмки қӧрбанед ӧса ль Хвәде хвәш тен.

17 Гӧһдарийа р'ебӧред хвә бькьн у гӧр'а ванда бьн. Әвана бона р'ӧһ'е вә хәве жь ч'ә'ве хвә дькьн, чьмки ве бона вә шабдар бьн. Бьра әв ви шь-хӧле хвә әшқ у ша бькьн, нә кӧ бь офә-офе, чьмки әв йәк к'аре надә вә.

18 Бона мә дӧа бькьн. Әм ә'сә-йи заньн кӧ исафа мә р'ьһ'әт ә у дьхвазьн кӧ һәр тышти р'аст

* 13:6 Зәбур 118:6.

* 13:10 «П'арьстгәһ» бь йунани хәбәр бь хәбәр «кон» ә, кӧ ль вьр фь-кьра Конә^ф Шә'дәтийе, Пәймана Кәвьн у һ'әбандьна щьһуйайә сәр ве дьне бир тинә.

* 13:11 Қануна К'әһинтийе 16:27.

* 13:15 Зәбур 50:14.

бькьн. ¹⁹ Ле илаһи^ф эз һиви дькьм кӧ дӧа бькьн, вәки эз зутьрәке вәгәр'ьмә щәм вә.

Дӧайе ахьрийе

²⁰ Аwa Хwәдейе ә'дьялайийе, кӧ Хӧдане мә Иса жь мьрьне р'акьр, Йе кӧ бь хуна пәймана һ'әта-һ'әтайе Сәрәкшьване пез ә, ²¹ бьра Әw вә һәр тыштед қәншва һазьр кә, кӧ һун ә'мьре Wi бькьн у Әw нава мәда бь дәсте Иса Мәсиһ тыштед кӧ ль Wi хwәш тен бькә. Шькьр жь Wир'а бә, һ'әта-һ'әтайе! Амин^ф.

Готьнед ахьрийе

²² Әз һиви жь вә дькьм хушк-бьрано, һун бь сәбьре гӧһ бьдьнә ван готьнед мьнә дьлдайини, чьмки мьн вә-р'а кьн ньвиси. ²³ Заньбьн кӧ Тимот'ейойе бьре мә жь кәле дәрк'әтийә. һәгәр әw зу бе, әзе т'әви ви бем вә бьбиньм.

²⁴ Сьлаве бьдьнә һ'әму р'е-бәред хwә у щьмә'та Хwәде. Әwed кӧ жь Италийе нә, вә сьлав дькьн. ²⁵ К'әрәма Хwәде т'әви вә һ'әмуя бә.